

Сльоза Тетяна

студент групи ОАПВзр-44

Тернопільський національний економічний університет

КОНЦЕПЦІЯ РЕЛЕВАНТНОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОЦЕС ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Основою концепції релевантності облікової інформації є теоретична аксіома, суть якої зводиться до того, що для досягнення поставлених перед підприємством цілей його керівництву необхідно постійно приймати різноманітні управлінські рішення, які стосуються як поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, так і майбутньої стратегії розвитку підприємства. При цьому процедура прийняття рішень визнається однією з функцій процесу управління. З іншої точки зору, процес прийняття рішень доцільно розглядати передусім як процедуру вибору між різними альтернативами. Термін „альтернатива” передбачає вибір одного з існуючих варіантів дій для одержання запланованого результату найбільш оптимальним шляхом. В результаті „прийняти рішення” означає вибрати з деякої множини варіантів лише один, який відповідає потребам досягнення поставленої перед підприємством мети. При цьому, однак в більшості випадків виникає необхідність впорядкування (диференціації, абсорбції, ранжування) всіх можливих варіантів за певними критеріями. Тому процес прийняття рішень можна розглядати: по-перше, у вузькому значенні як вибір найкращої з можливих альтернатив; по-друге, у широкому розумінні як впорядкування існуючих альтернатив.

Релевантними вважаються витрати, які: 1) пов'язані з відповідною альтернативою і можуть вплинути на прийняття рішень, тобто для різних рішень релевантні дані будуть різні; 2) стосуються тільки майбутнього, тобто їх можна уникнути при виборі однієї з альтернатив. Таким чином, під час оцінювання існуючих альтернатив ті доходи та витрати, які зростатимуть або зменшуватимуться в результаті прийняття того чи іншого рішення, є релевантними. Відповідно, показники, на які прийняте рішення не впливає, вважаються нерелевантними і до уваги не беруться. Тому для прийняття поточних рішень важливо змінити традиційний підхід до аналізу інформації, який звичайно застосовують у фінансовому обліку. Наприклад, нарахування амортизації основних засобів у фінансовому обліку розглядається як витрати звітного періоду. Проте з метою прийняття рішення про можливість реалізації об'єкта основних засобів (плану-

вання майбутніх операцій) такі витрати в подальших розрахунках участі не беруть, оскільки вони є витратами минулих періодів, які вже неможливо змінити будь-якими діями. В процесі прийняття поточних рішень доречно скористатися такими правилами: 1) якщо альтернативний вибір впливає на величину витрат, але доходи при цьому залишаються незмінними, то найкращим з альтернативних варіантів буде той, що веде до найменших диференційних витрат; 2) якщо альтернативний вибір впливає водночас на величину витрат і на величину доходів, то найкращим вважатиметься той альтернативний варіант, який забезпечуватиме більший диференційний прибуток; 3) для обґрунтування вибору тієї чи іншої альтернативи необхідно порівнювати загальні величини доходів і витрат, оскільки значення окремих показників на одиницю продукції може залежати від обсягу діяльності. Узагальнену модель процесу прийняття рішень можна проілюструвати за допомогою рис. 1.

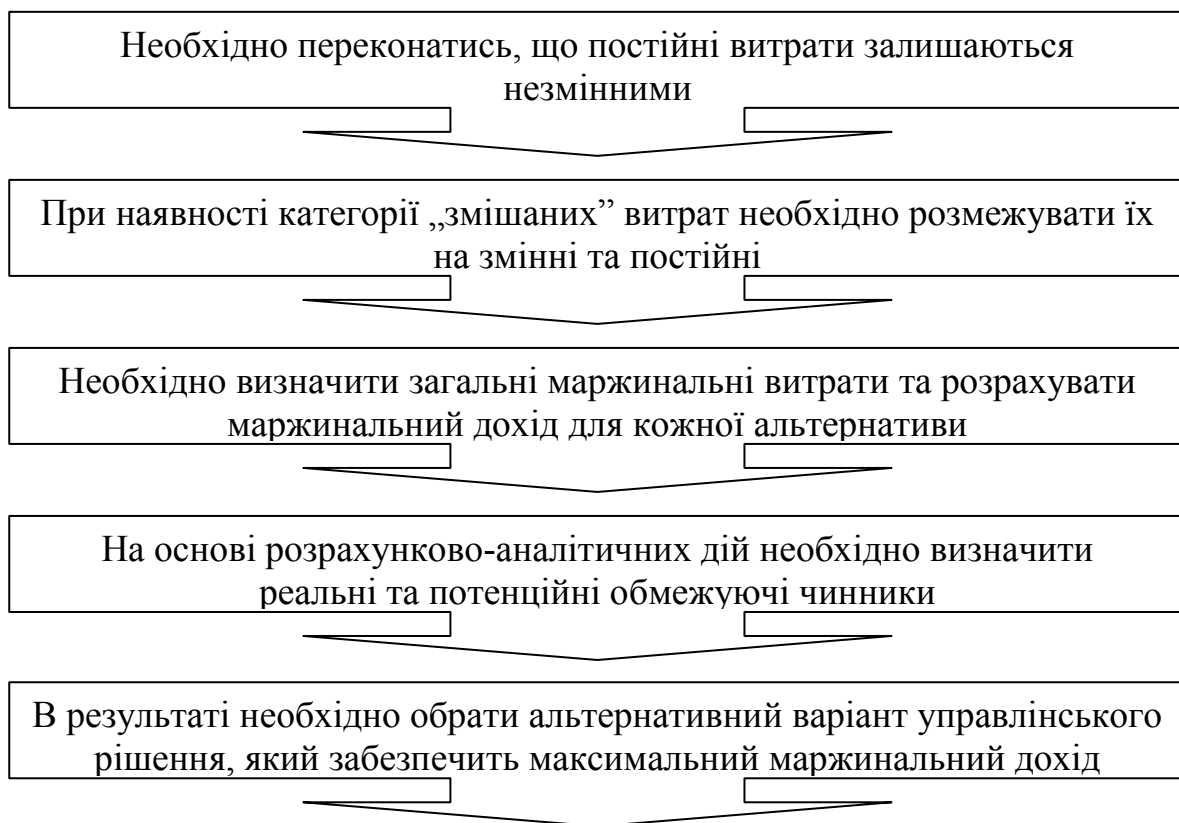

Рис. 1. Послідовність дій у процесі прийняття оперативних управлінських рішень [3, с. 98]

Слід однак зазначити, що рішення повинні ухвалюватися з урахуванням не лише кількісних, але й якісних показників. Наприклад, такі чинники, як престиж підприємства, моральні обов'язки тощо, не можуть бути виміряні у

кількісному виразі, однак реально справляють значний вплив на рішення керівника. Тому економічна оцінка існуючих альтернатив повинна проводитись за обома напрямками, навіть при умові, що врахування якісних чинників призведе до зростання обсягу загальних витрат з метою досягнення поставленої мети

В процесі прийняття оперативних (поточних) управлінських рішень необхідно чітко дотримуватись представленої послідовності. Слід, однак зазначити, що кількість етапів формування та практичної реалізації управлінського рішення може коливатись від трьох до десяти (залежно від ситуації).

Бухгалтерський облік, як спеціалізована інформаційна технологія, має своєю основною ціллю формування інформаційного продукту у вигляді набору показників звітності (аналітичних та агрегованих), що повинен відповідати запитам його користувачів. В якості вихідного інформаційного продукту, який необхідний менеджменту для прийняття стратегічних рішень, є набір показників, що ілюструють процес формування і ефективність реалізації обраної підприємством стратегії [2, с. 10].

Найбільш відповідальним етапом підготовки та прийняття управлінського рішення є правильне розуміння проблеми та чітка постановка завдання, оскільки на всі подальші дії функціонального спеціаліста, який прийматиме рішення, суттєво впливатиме зміст сформульованої проблеми і завдання.

Література:

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Р. Ф. Бруханський, О. П. Скирпан. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 444 с.
2. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного фінансового обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 8. – С. 18-28.
3. Бруханський Р. Ф. Управлінський облік. Навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 223 с.

Олесь Оксана

студент групи ОАПВзр-43

Тернопільський національний економічний університет

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ

Стратегічне управління на відміну від традиційного виявляє більший інтерес до того, що відбувається за межами підприємства. Відповідно стратегіч-